

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده فنی و مهندسی
گروه عمران

مقایسه کارایی روش‌های مختلف پوش آور در ارزیابی لرزه‌ای پل‌ها

استاد راهنمای:

دکتر کاظم شاکری

توسط:

سasan معصوم زاده

دانشگاه محقق اردبیلی

بهار ۱۳۹۰

مقایسه کارایی روش‌های مختلف پوش آور در ارزیابی لرزه‌ای پل‌ها

تو سط:

سازمان ملی اسناد و کتابخانه ملی

پیاننامه پرای اخذ درجه کارشناسی، ارشد

در رشته مهندسی عمران - زلزله

از

دانشگاه محقق اردبیلی

ارڈیما - اہم ان

از زیای و تصویب شده توسط کمته پایان نامه یا درجه

دکتر کاظم شاکری (استاد راهنمای و رئیس کمیته) استاد پار

دکتر بعقوب محمدی (داور داخلی) استادیار

دکتر سامان بغمبار (داور خارجی) استادیار

دکتر سامان یغمایی (داور خارجی) استادیار

دکتر سامان یغمایی (داور خارجی)
استادیار

تقدیم به
در بزرگوار،
پ

مادر دلوز

و

همسر مهربانم

خوشحالم که فرستی فراهم شد که بتوانم از کلیه کسانی که در به انجام رسانیدن این پایان نامه مرا یاری نموده-
اند، تقدیر و تشکر نمایم.

بر خود وظیفه می دانم کمال قدردانی و تشکر را از جناب آقای دکتر کاظم شاکری بجا آورده و در نهایت ادب
و احترام موققیت روز افزون شان را از ایزد منان خواستار باشم.

همچنین از صبورترین و مهربانترین عضو دانشکده فنی - مهندسی جناب آقای محمد عبدالله بعنوان مسئول
آموزش دانشکده، بخاطر زحمتهای بی منتشان نهایت سپاس و قدردانی را دارم.

در نهایت از تک تک اعضای خانواده ام بویشه پدر بزرگوار و مادر دلسوزم که بزرگترین سرمایه ام در
زندگی اند، صمیمانه قرین تقدیر را دارم، چرا که استمرار وجودم را پس از خداوند مدیون آنها بوده که سالها رفع
و زحمت را به جان خریدند تا راه تحصیل علم و موفقیت بر من هموار و آسان گرد و همسر مهربانم که
بزرگترین درس زندگی ام، تواضع و فروتنی را از وجود سرشار از مهر و محبتش یاد گرفتم.

امید آن است که پژوهش حاضر رضایت خاطر دوستداران علم و زحمت کشان این زمینه را جلب نماید.

سasan معصوم زاده

اردیبهشت ۱۳۹۰-

نام: سasan

نام خانوادگی: معصوم زاده

عنوان پایان نامه: مقایسه کارایی روش های مختلف پوش آور در ارزیابی لرزه ای پل ها	
استاد راهنما: دکتر کاظم شاکری	
دانشگاه: محقق اردبیلی	رشته: عمران گرایش: زلزله
دانشکده: فنی و مهندسی	تعداد صفحه: ۱۶۵ تاریخ فارغ‌التحصیلی: ۱۳۹۰/۲/۵
کلید واژه‌ها: تحلیل استاتیکی غیرخطی، ارزیابی لرزه ای، تحلیل دینامیکی، پوش آور مodal، سازه پل	
<p>چکیده:</p> <p>از آنجایی که سازه ها در برابر زلزله های شدید وارد مرحله غیرخطی می شوند، امروزه جهت ارزیابی لرزه ای سازه ها، کترل جابجایی المان های سازه ای به جای کترل نیرویی آنها توسط محققین مختلفی توصیه شده است و لازمه این امر استفاده از تحلیل های غیرخطی می باشد. در سال های اخیر کاربرد روش تحلیل پوش آور (تحلیل استاتیکی غیرخطی) بدلیل پیچیدگی کاربرد تحلیل دینامیکی غیرخطی توسعه فراوانی یافته است و روش های پوش آور مختلفی جهت ارزیابی لرزه ای سازه ها ارائه شده است، اما از آنجائیکه این روش ها اساساً برای سازه های ساختمانی پیشنهاد شده و با توجه به تفاوت های اساسی موجود در رفتار سازه ای بین پل ها و ساختمان ها، آشکار است که نمی توان نتایج حاصل از مطالعات صورت گرفته بر روی سازه های ساختمانی را مستقیماً به سازه پل ها تعیین داد. از این رو در این رساله یک روش تحلیل پوش آور مodal بر مبنای انرژی جهت ارزیابی لرزه ای پل ها پیشنهاد شده است که در این روش اثرات مودهای بالاتر در تخمین پاسخ لرزه ای پل بررسی شده و نیز برای تشکیل طیف ظرفیت سیستم یک درجه آزادی معادل و رفع ابهامات موجود در رابطه با تعیین نقطه کنترلی در خصوص پل ها از مفهوم انرژی استفاده شده است. روش پیشنهادی بر روی پل های دره ای منظم و نیمه منظم و نامنظم، با طول کوتاه (۴ دهانه) و بلند (۸ دهانه) تحت اثر هفت زلزله نزدیک گسل و پنج زلزله دور از گسل بکار رفته است. جهت بررسی دقت و کارایی روش پیشنهادی، نتایج حاصل از روش پوش آور پیشنهادی و سایر روش های پوش آور با نتایج حاصل از تحلیل دینامیکی غیرخطی انجام یافته بر روی سازه های چندین پل مقایسه شده اند و جهت تعیین تغییر مکان هدف از ماکریم جابجایی حاصل از تحلیل دینامیکی غیر خطی استفاده گردیده است. نتایج حاصل از روش پیشنهادی در تخمین جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی پل نشان می دهد که این روش در ایجاد طیف ظرفیت، نتایج قابل قبولی را ارائه کرده است. همچنین استفاده از مودهای بالاتر و در نظر گرفتن اثرات این مودها، باعث افزایش دقت روش پوش آور پیشنهادی در تخمین پاسخ لرزه ای پل ها می شود.</p>	

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

.....	فصل اول: کلیات
۱	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- اهداف و ضرورت تحقیق
۴	۳-۱- ابزار تحقیق و مدل های مورد بررسی
۵	۴-۱- ساختار پایان نامه
.....	فصل دوم: مبانی طراحی بر اساس عملکرد
۷	۲-۱- مبانی روش های طراحی بر اساس عملکرد
۸	۲-۱-۱- تئوری طراحی مبتنی بر نیرو و محدودیتهای آن
۸	۲-۱-۲- تئوری طراحی مستقیم مبتنی بر تغییر مکان
۹	۲-۲- سطوح عملکرد ساختمان
۱۰	۲-۳- سطوح عملکردی پل ها
۱۴	۲-۴- سطوح خطر زلزله
۱۵	۲-۵- طرح روش پوش آور به عنوان شاخه ای از روش طراحی بر اساس عملکرد
.....	فصل سوم: روش های تحلیل لرزه ای سازه ها و تحلیل پوش آور
۱۶	۳-۱- مقدمه
۱۶	۳-۲- انواع تحلیل لرزه ای سازه ها
۱۹	۳-۳- روش های تحلیل پوش آور
۲۰	۳-۳-۱- روش های تحلیل پوش آور متداول (ستنی)
۲۱	۳-۳-۱-۱- منحنی پوش آور (طیف ظرفیت)
۲۲	۳-۳-۱-۲- تغییر مکان هدف (طیف تقاضا)
۲۳	۳-۳-۱-۲-۱- روش ضرایب اصلاح جابجایی

۲۳	روش طیف ظرفیت.....	۳-۱-۲-۲-۱-۳-۲
۲۴	N2 روشن	۳-۲-۱-۳-۳
۲۷	۳-۱-۳-۳-۱-مزایای تحلیل پوش آور.....	
۲۷	۳-۳-۱-۴-کاستی ها و محدودیت های عمدۀ روش تحلیل پوش آور.....	
۲۸	۳-۲-۳-۳-روش های تحلیل پوش آور پیشرفته	
۲۸	۳-۲-۳-۱- تحلیل تاریخچه زمانی مودال.....	
۳۱	۳-۲-۲-۳-۲- تحلیل طیفی مودال.....	
۳۵	۳-۲-۳-۳-روشن تحلیل پوش آور چند مودی	
فصل چهارم: مفاهیم رفتار لرزه ای و تکنیک های مدل سازی.....		۴-۱- مقدمه
۳۸	۴-۲- اهداف مدل سازی و تحلیل	
۳۹	۴-۲-۱- مدل جرم مرکزی	
۴۱	۴-۲-۲- مدل اعضای سازه ای	
۴۱	۴-۲-۳- مدل المان محدود.....	
۴۲	۴-۳-۲- مفاهیم لرزه ای پل ها.....	
۴۲	۴-۳-۱- رفتار دینامیکی پل ها.....	
۴۲	۴-۱-۳-۱- معادله حرکت.....	
۴۴	۴-۱-۱-۱-۱- جرم.....	
۴۹	۴-۱-۱-۲- سختی.....	
۵۳	۴-۱-۱-۳-۳- میرائی.....	

.....	فصل پنجم: توسعه کاربرد تحلیل پوش آور جهت ارزیابی لرزه ای پل ها
57	1-۱- مقدمه .....
66	2-۲- مراحل انجام روش پوش آور پیشنهادی .....
66	2-۱- تعیین الگوی بار .....
66	2-۲- انجام تحلیل پوش آور و استفاده از مفهوم انرژی .....
66	2-۲-۱- استفاده از مفهوم انرژی .....
68	2-۳-۱- ایده آل سازی دو خطی منحنی طیف ظرفیت .....
69	2-۴- محاسبه ماکریم جابجایی سیستم غیر خطی یک درجه آزادی معادل .....
69	2-۵- تعیین مقادیر کلی پاسخ .....
.....	فصل ششم: مدل سازه ای پل ها .....
70	1-۱- خصوصیات هندسی مدل های مورد بررسی .....
75	1-۲- مشخصات سازه ای .....
79	1-۳- مشخصات مصالح .....
79	1-۴- فولاد .....
80	2-۱- بتن .....
83	2-۲- رکوردهای زلزله ها .....
.....	فصل هفتم: ارزیابی روش پیشنهادی و مقایسه آن با سایر روش های پوش آور .....
85	1-۱- ارزیابی مقایسه ای .....
87	1-۱-۱- ارزیابی موردی .....
89	1-۲- تخمین جابجایی سرپایه ها .....
96	1-۳- مطالعات آماری .....
.....	فصل هشتم : نتیجه گیری و پیشنهادات .....

۱۰۲	۱-۸ نتایج
۱۰۳	۲-۸ پیشنهادات
۱۰۴	پیوست
۱۶۱	منابع و مراجع

فهرست تصاویر

صفحه	عنوان
۱	شکل (۱-۱)، خرابی سازه پل ها در اثر زلزله سن فرناندو
۱۵	شکل (۱-۲)، منحنی ظرفیت سازه
۱۹	شکل (۱-۳) تفاوت روش های خطی و غیر خطی
۲۲	شکل (۲-۳)، تبدیل منحنی پوش آور سیستم چند درجه آزادی به منحنی طیف ظرفیت سیستم یک درجه آزادی معادل
۲۴	شکل (۳-۳)، روش طیف ظرفیت
۳۰	شکل (۳-۴)، بیان مفهومی روش تحلیل تاریخچه زمانی مودال سیستم چند درجه آزادی الاستیک
۳۵	شکل (۵-۳)، بیان مفهومی روش تحلیل تاریخچه زمانی مودال غیر کوپله برای سیستم چند درجه آزادی غیر الاستیک
۴۰	شکل (۱-۴)، مراحل تحلیل لرزه ای پل ها
۴۱	شکل (۲-۴)، سطوح مختلف مدل سازی چهت تحلیل لرزه ای پل ها
۴۳	شکل (۳-۴)، مدل پاسخ دینامیکی عرضی پل
۴۵	شکل (۴-۴)، پل چند قابی
۴۸	شکل (۴-۵)، مدل ساده جرم برای قاب عرضی تک ستونه پل
۴۸	شکل (۶-۴)، مدل های پاسخ ایده آل غیر الاستیک پایه پل
۵۰	شکل (۷-۴)، سختی مختلف پایه برای تغییر مکان جانبی
۵۲	شکل (۸-۴)، طول موثر پایه پل
۵۳	شکل (۹-۴)، سختی موثر مقاطع بتنی ترک خورده
۵۵	شکل (۱۰-۴)، اتلاف هیسترتیک و سختی موثر برای پاسخ چرخه ای
۵۶	شکل (۱۱-۴)، میرایی های مختلف در اعضای پل

شکل (۱-۵)، تبدیل منحنی دو خطی پوش آور به صورت منحنی ($S_a - S_d$)	۶۱
شکل (۲-۵)، پروفیل طولی پل و مقطع پل مطالعه شده توسط کاپوس و همکارانش	۶۳
گراف (۳-۵)، جایجایی سر پایه ها با استفاده از روش پوش آور مودال MPA، (الف) برای زلزله طرح، (ب) برای ۱.۵ برابر زلزله طرح، (ج) برای ۲ برابر زلزله طرح	۶۴
گراف (۴-۵)، نتایج بدست آمده جایجایی قسمت فوقانی پایه ها با استفاده از روش های MPA و SPA	
و NL-THA (الف) برای زلزله طرح، (ب) برای ۱.۵ برابر زلزله طرح، (ج) برای ۲ برابر زلزله طرح	۶۴
شکل (۱-۶)، پروفیل طولی پل دره ای منظم کوتاه B.R.222	۷۱
شکل (۲-۶)، پروفیل طولی پل دره ای نیمه منظم کوتاه B.R.123	۷۱
شکل (۳-۶)، پروفیل طولی پل دره ای نامنظم کوتاه B.R.213	۷۱
شکل (۴-۶)، پروفیل طولی پل دره ای منظم بلند B.R.2222222	۷۲
شکل (۵-۶)، پروفیل طولی پل دره ای نیمه منظم بلند B.R.3332111	۷۲
شکل (۶-۶)، پروفیل طولی پل دره ای نامنظم بلند B.R.2331312	۷۲
شکل (۷-۶)، طرح شماتیک پل B.R.222 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۳
شکل (۸-۶)، طرح شماتیک پل B.R.123 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۳
شکل (۹-۶)، طرح شماتیک پل B.R.213 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۳
شکل (۱۰-۶)، طرح شماتیک پل B.R.2222222 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۳
شکل (۱۱-۶)، طرح شماتیک پل B.R.3332111 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۳
شکل (۱۲-۶)، طرح شماتیک پل B.R.2331312 و نحوه اتصال پایه های میانی پل به عرشه	۷۴
شکل (۱۳-۶)، اعمال جرم مرکزی در محل پایه های میانی ناشی از عرشه و پایه پل در پل	
B.R.222	۷۴
شکل (۱۴-۶)، اعمال جرم مرکزی در محل پایه های میانی ناشی از عرشه و پایه پل در پل	
B.R.123	۷۴

- شکل(۳-۷)، پروفیل جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی حاصل از روش پوش آور مodal بر مبنای انرژی و اثر مودهای بالاتر و مقایسه آن با تحلیل دینامیکی غیرخطی تحت اثر زلزله طبس برای پل ۸۸ ..... B.R.213
- شکل(۴-۷)، پروفیل جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی حاصل از روش پوش آور مodal بر مبنای انرژی و اثر مودهای بالاتر و مقایسه آن با تحلیل دینامیکی غیرخطی تحت اثر زلزله طبس برای پل ۸۸ ..... B.R.2331312
- شکل(۵-۷)، پروفیل جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی حاصل از روش پوش آور مodal بر مبنای تعیین نقطه کنترل و اثر مودهای بالاتر و مقایسه آن با تحلیل دینامیکی غیر خطی تحت اثر زلزله طبس برای پل ۸۸ ..... B.R.213 و B.R.213
- شکل(۶-۷)، پروفیل جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی حاصل از روش پوش آور مodal بر مبنای تعیین نقطه کنترل و اثر مودهای بالاتر و مقایسه آن با تحلیل دینامیکی غیر خطی تحت اثر زلزله طبس برای پل ۸۹ ..... B.R.2331312
- شکل(۷-۷)، پروفیل مقایسه جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی تحت اثر زلزله استرو برای پل ۹۰ ..... B.R.222
- شکل(۸-۷)، پروفیل مقایسه جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی تحت اثر زلزله استرو برای پل ۹۰ ..... B.R.2222222
- شکل(۹-۷)، پروفیل مقایسه جابجایی سرپایه ها در جهت عرضی تحت اثر زلزله استرو برای پل ۹۱ ..... B.R.2331312
- شکل(۱۰-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۱ ..... B.R.222
- شکل(۱۱-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۲ ..... B.R.222
- شکل(۱۲-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۲ ..... B.R.123
- شکل(۱۳-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۲ ..... B.R.123

..... شکل(۱۴-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۳	B.R.213
..... شکل(۱۵-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۳	B.R.213
..... شکل(۱۶-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۳	B.R.2222222
..... شکل(۱۷-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۴	B.R.2222222
..... شکل(۱۸-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۴	B.R.3332111
..... شکل(۱۹-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۴	B.R.3332111
..... شکل(۲۰-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های نزدیک گسل برای پل ۹۵	B.R.2331312
..... شکل(۲۱-۷)، پروفیل درصد خطای روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های دور از گسل برای پل ۹۵	B.R.2331312
..... شکل (۲۲-۷) منحنی توزیع نرمال	۹۶
..... شکل(۲۳-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۷	B.R.222
..... شکل(۲۴-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۷	B.R.123
..... شکل(۲۵-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۷	B.R.213
..... شکل(۲۶-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۸	B.R.2222222

- شكل(۲۷-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪.۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۸.....B.R.3332111
- شكل(۲۸-۷)، پروفیل میانگین (احتمال وقوع٪.۵۰) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۸.....B.R.2331312
- شكل(۲۹-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۹.....B.R.222
- شكل(۳۰-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۹.....B.R.123
- شكل(۳۱-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۹۹.....B.R.213
- شكل(۳۲-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۱۰۰.....B.R.2222222
- شكل(۳۳-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۱۰۰.....B.R.3332111
- شكل(۳۴-۷)، پروفیل های « میانگین+انحراف معیار» (احتمال وقوع٪.۸۴) جابجایی سر پایه ها در جهت عرضی حاصل از روش های مختلف پوش آور تحت اثر زلزله های مختلف برای پل ۱۰۰.....B.R.2331312

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۲)، دسته بندی سطوح عملکردی قابل قبول برای پل ها	۱۲
جدول (۲-۲)، ارزیابی ترازهای عملکردی	۱۳
جدول (۶-۱)، پریود های مربوط به هر مود برای پل های کوتاه (۴ دهانه) در جهت عرضی	۷۹
جدول (۶-۲)، پریود های مربوط به هر مود برای پل های بلند (۸ دهانه) در جهت عرضی	۷۹
جدول (۳-۶)، مشخصات میلگرد های مصرفي	۸۰
جدول (۴-۶)، مشخصات بتن مصرفي	۸۲
جدول (۵-۶)، مشخصات زلزله های نزدیک گسل	۸۳
جدول (۶-۶)، مشخصات زلزله های دور از گسل	۸۴
جدول (۱-۷)، فاصله نقطه کنترل از تکیه گاه انتهایی سمت چپ (متر) برای پل های نمونه	۸۶

فصل اول

کلیات

فصل دوم

مبانی طراحی بر اساس عملکرد